

EL CENTRE MIRÓ DE MONT-ROIG: L'ASSETJAMENT

En les reunions de la dita Comissió del Centenari de l'Ajuntament (escollida per l'alcalde Fran Morancho), des del dilluns 11 d'octubre de 2010 fins al dimarts 21 de desembre, vàrem sofrir continuats intents d'apartar-nos de la celebració del Centenari Miró a Mont-roig (2011) que, per cert, havíem impulsat i treballat únicament des del Centre Miró des de feia més d'un any. En aquella reunió del 21 de desembre, com queda prou clar a l'acta que el propi Ajuntament va fer i va distribuir a la següent reunió (4 de gener), l'alcalde va expulsar els membres del Centre Miró (J.M. Martí Rom i Maria Pilar Just) quan aquests es van oposar al desallotjament del Centre Miró amb l'excusa de l'exposició d'escultures que, fins aleshores, estava organitzada i tancada amb la Fundació Miró pel propi Centre. I va començar l'assetjament...

El 4 de gener sortia una notícia al "Diari de Tarragona" on l'alcalde deia que l'expulsió fou perquè en aquella reunió "hubo falta de respeto". També s'hi esmentava que J.M. Martí Rom, president del Centre Miró, "ha declinado hacer declaraciones públicas para no torpedear el Centenario...". A l'endemà, 5 de gener, l'alcalde va redactar una carta dirigida a J.M. Martí Rom dient: "...prenc la decisió de proposar la teva exclusió...". En el Ple de l'Ajuntament del 26 de gener, l'alcalde va informar de l'expulsió del president del Centre Miró, sense fer esment de la resta de persones de la Junta. En qualsevol cas, a les reunions de la Comissió no va admetre cap més representant del Centre Miró. El Miquel Anguera hi assistia com a exregidor de cultura en anteriors mandats.

La dificultat d'accedir als mitjans de comunicació per part d'una entitat com el Centre Miró, (quan l'alcalde disposava de dues periodistes a sou i les evidents connexions amb alguna premsa escrita), va fer que utilitzéssim Internet per donar a conèixer el que estava passant i el que es volia silenciar. A inicis de febrer vam penjar un document al web del Centre Miró (www.centremiro.com), i iniciàrem una campanya de tramesa d'informacions a la premsa, institucions, polítics i persones interessades en el tema. També vam obrir un apartat de notícies relacionades i la possibilitat de rebre adhesions.

Aviat vàrem rebre l'adhesió de la "Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana" on, entre altres, parlava del "treball abnegat, voluntari, desinteressat i lúcid...", i afegia que "és de justícia que l'activitat del Centre Miró de Mont-roig tingui el reconeixement i el suport necessari...". De la premsa cal remarcar la resposta de "El Punt" que, el 16 de febrer, publicava una crònica amb el títol de "Alcaldada anti – Miró a Mont-roig?" (firmada per Xavier García) i denunciava el previsible desmantellament del Centre Miró.

L'atac de l'alcalde es produiria en el Ple de 23 de febrer (un 23-F!) quan, sense constar en l'ordre del dia, sense notificació prèvia i per urgència va fer votar el desallotjament del Centre Miró mitjançant la rescissió del conveni que unia les dues parts des del novembre de 2006. Cinc regidors van votar a favor de la proposta de l'alcalde, dos en contra i hi va haver tres abstencions. Ràpidament, a l'endemà, el "Diari de Tarragona" (24 de març) titulava "El Centre Miró tiene un mes para desalojar l'Església Vella" i afegia que Martí Rom, segons fons de l'Ajuntament, en aquella agressiva reunió "llegó a insultar a otros miembros de la comisión...". El periodista no va contrastar la informació, i només va publicar el que li van dir. Li vam suggerir al periodista que demanés a l'Ajuntament l'acta d'aquella reunió i busqués on hi havia els insults.

Aquest mateix 23 de febrer es va produir la dimissió del Miquel Anguera, primer tinent d'alcalde, de la Comissió del Centenari de l'Ajuntament. A l'endemà rebia una trucada de l'alcalde informant-li que deixés d'assistir a les

reunions de “El paisatge dels genis” (Pau Casals / El Vendrell, Gaudí / Reus, Picasso / Horta de Sant Joan, i Miró / Mont-roig). Aquest important projecte turístic i cultural, aixoplugat per la Diputació de Tarragona, havia estat impulsat des del Centre Miró i hi treballàvem des del 2008.

Casualment, dos dies després del Ple, el divendres 25 de febrer, el diari “La Vanguardia” a la secció de Cultura, en dues pàgines, treia un article titulat “Miró. La Masia de Mont-roig albergarà un museu”. Semblava fet per tapar el desallotjament del Centre Miró. Fos casual o no, a partir d’aquell moment l’alcalde Fran Morancho repetia constantment a qualsevol periodista que li interrogava sobre el Centre Miró que aviat hi hauria un museu molt més important. O, si més no i en endavant, quan parlava del Mas Miró sempre ho relacionava amb el Centenari i, de retruc, afirmava que aquest s’havia de fer a l’Església Vella i que caldria desallotjar el Centre Miró.

L’opinió de la Junta del Centre Miró sobre la utilització del Mas Miró com a centre expositiu és que això s’ha de fer amb el consens de totes les forces polítiques del poble, no com a arma electoral d’uns contra els altres. I també amb la participació de les persones que portem trenta anys treballant (desinteressadament, sense cobrar ni cinc) per la difusió de la relació de Miró i Mont-roig. També pensem que el Mas Miró no hauria d’excloure el Centre Miró, al bell mig del poble; si tota l’activitat mironiana es concentra a Les Pobles ningú vindrà al nucli del poble per visitar-lo. Sí, aniran a l’ermita de la Mare de Déu de la Roca, però ningú vindrà a passejar pel poble. El Centre Miró és l’únic element d’atracció de visitants al nucli del poble.

Un altre element important a considerar és si es fa desaparèixer el Centre Miró fins que no sigui visitable el Mas Miró, no hi haurà res a Mont-roig que expliqui la relació de Miró i Mont-roig. Els tècnics en museïtzació ens expliquen que perquè sigui una realitat el Museu Mas Miró, en època de bonança econòmica (que no és el cas, al contrari, la situació econòmica de l’Ajuntament és molt precària) es necessitarien un mínim de tres anys.

Continuant la tasca d’informació sobre el desallotjament, van aconseguir fer una curta intervenció al programa “Comarques” de TV3 de l’1 de març. L’alcalde va continuar repetint allò que aviat hi hauria el Museu Mas Miró.

Finalment el divendres 4 de març ens va arribar la carta de l’Ajuntament anunciant que teníem un mes per desallotjar el Centre Miró. Entre d’altres curioses consideracions parlava de “la campanya de desprestigi orquestrada des del Centre Miró”. Nosaltres vam començar la campanya d’informació, sempre sent molt mesurats en els comentaris, quan ens van dir que havíem d’abandonar el Centenari i que ens volien fora de l’Església Vella. Fins i tot, com hem vist anteriorment, en els inicis (al gener) dèiem als diaris que no volíem fer comentaris que poguessin esguerrar el Centenari.

En aquesta carta de desallotjament, com a únic argument pel trencament del conveni es citava l’apartat 1.3, que diu que “l’entitat es compromet a col·laborar en els actes i festes locals, realitzant les actuacions i altres col·laboracions que es determinin de mutu acord”. No hi havia cap més motiu per trencar el conveni. Ens preguntem com ens podien desallotjar si els actes previstos no eren de “mutu acord”?, o millor, com es pot acceptar de “mutu acord” que et desallotgin?.

Teníem un mes. Vàrem endegar dues línies d’actuació. Per un costat, cercar el consens de les forces polítiques del poble per tal d’aconseguir un Ple extraordinari que revoqués aquell Ple de l’alcalde (23-F). L’altre fou posar-se en mans d’un important advocat de Reus per tal d’assessorar-nos; també vàrem tenir el suport d’alguns altres advocats. Aquests ens varen dir que no tenia cap sentit l’argumentació d’aquell apartat 1.3 i que, a més, un jutge

difícilment donaria la raó a l'alcalde, contra una entitat cultural sense ànim de lucre, si no hi havien motius molt importants.

Tal com dèiem, la carta del desallotjament va arribar el divendres 4 de març i el dimarts dia 8 (el dilluns no està obert el Centre Miró), des de l'Ajuntament van donar ordres a la persona que hi havia a la recepció que ja no hi anés a treballar). Volien forçar el tancament. Va caldre que, a partir d'aquesta data, els membres de la Junta del Centre Miró féssim torns a la recepció i, malauradament, reduir l'horari de visites. Això ho hem fet durant més de tres mesos, fins la constitució del nou Ajuntament.

Cal reconèixer que l'actuació de les forces polítiques del poble fou positiva. El Centre Miró demanava que el tema no es polititzés, quan faltaven dos mesos per a les eleccions municipals i que el futur del Centre Miró (que alguns qüestionaven, ara ja no era desocupar-lo per tres mesos, era que no havia d'existir) es posposés a després de la contesa electoral. Per la qual cosa, vàrem subscriure un document ("La Junta Directiva del Centre Miró... volem manifestar", del 5 de març) on, entre d'altres, preniem el compromís d'analitzar el nostre futur passades les eleccions.

Aquesta línia de contacte amb les forces polítiques no va aturar que l'advocat del Centre Miró presentés, el 22 de març, un recurs a l'Ajuntament contrari al desallotjament. Era el pas previ obligatori a la presentació d'una demanda als jutjats.

El dimecres 16 de març, quatre regidors (d'ERC: Miquel Anguera Brú i Ferran Pellicer Roca, d'ADMC: Antoni Vernet Asensio i de Verds per Més: Josep Maria Gairal Martí) varen demanar la celebració d'un Ple extraordinari. Aquest, que es va fer el dijous 24 de març, va acordar donar suport al Centre Miró i deixar sense efecte el desallotjament que havia de produir-se el 4 d'abril. El resultat de la votació va ser: vuit regidors a favor de la continuïtat del conveni amb el Centre Miró, quatre en contra i una abstenció. Els regidors que han donat suport han estat, de CIU: Josep Maria Aragonès Roca, Lope Miguel Gil i Oriol García Saavedra Pelejà, d'ERC: Miquel Anguera Brú i Ferran Pellicer Roca, de Verds per Més: Josep Maria Gairal Martí i Elvira Montagud Pérez, d'ADMC: Antoni Vernet Asensio.

Aquest Ple extraordinari va suposar l'expulsió fulminant, per part de l'alcalde de l'equip de govern dels dos regidors d'ERC i del d'ADMC. El govern municipal encapçalat per l'alcalde Fran Morancho quedava en minoria. La majoria dels regidors havia donat el seu suport al Centre Miró. El "Diari de Tarragona", del 25 de març, titulava: "El alcalde de Mont-roig admite que peligra el Centenari Miró", deia que per culpa del Centre Miró "las relaciones entre el Ayuntamiento y la Fundació Miró y sus herederos pueden verse muy erosionadas"; aquest cop vam poder fer-nos escoltar, encara que només amb unes breus línies: "Hay que reunirse y hablarlo... en ningún momento nosotros nos hemos negado a participar en actos del Centenari que pudiera hacer el Ayuntamiento".

Aquesta posició quedava més ben reflectida en "El Punt", del 30 de març: "El Centre Miró ofereix situar les escultures del pintor al mig de l'Església Vella... l'associació estén la mà a la Comissió.. per tal que l'exposició de 25 escultures que els ha de cedir la Fundació Miró s'emplaci dins l'església... L'església fa 450 m2 i, per tant, pensem que hi ha espai suficient perquè no s'hagi de desmantellar el centre d'interpretació...". Perquè quedés prou clara la nostra postura vam publicar al nostre web: "El Centre Miró continuarà amb els actes previstos per aquests propers mesos: Exposició de fotografies dels "Sis Caps de Setmanes Mironians (2005 a 2010)", fins al 15 d'abril, i a partir d'aquesta data (i fins al 30 de juny) l'exposició fotogràfica "Mont-roig 1911". Aquesta es un recull de trenta

imatges del Mont-roig que va trobar Joan Miró quan va arribar al poble per primera vegada. A continuació, hi havia prevista l'exposició d'escultures de Joan Miró, que l'alcalde va decidir que es faria des de l'Ajuntament. La nostre posició és que si realment l'alcalde té preparada aquesta exposició no serem el Centre Miró els que ens oposem perquè es faci a l'espai central expositiu (convenientment adequat), on es fan les exposicions temporals, tal com nosaltres ja teníem previst quan estàvem treballant en aquesta exposició des d'inicis de 2010. Aquest raonament de col·laboració serveix per a la resta d'actes que pot tenir preparats l'Ajuntament".

La revocació del desallotjament en aquell Ple extraordinari va suposar una major intensitat en els atacs. En la notícia del 24 de març del web de l'Ajuntament ("canvis en el govern municipal"), quan parlava del Centre Miró el definia com una "entitat privada" en un intent de contraposar-lo a l'entitat pública que és l'Ajuntament. Primer cal recordar que la votació del conjunt de l'Ajuntament, en aquell Ple, fou de vuit a favor del Centre Miró i quatre en contra. I després, que el Centre Miró és una associació cultural que neix des de la societat civil per donar un servei al poble, que actua d'una manera subsidiària (perquè l'Ajuntament, no ho ha fet abans). L'únic objectiu del Centre Miró és el de donar a conèixer la relació de Miró amb Mont-roig arreu del món, i, com a conseqüència, promocionar el nostre poble, a tots els nivells. I, cal repetir-ho, encara que alguns no s'ho creguin, ho fem desinteressadament (sense cobrar).

També es va arribar a publicar que rebíem una subvenció municipal de 50.000 euros a l'any. El Centre Miró no rep cap subvenció de l'Ajuntament, quan n'hem obtingut alguna per fer exposicions ha estat de la Diputació de Tarragona. L'Ajuntament el que sí ha fet és pagar el sou (cap meravella) de la persona de la recepció, i les despeses de llum, aigua, neteja, manteniment... (tal com mana el conveni en vigor). Cal afegir que normalment els Ajuntaments paguen a les persones que gestionen i dirigeixen els museus del seu municipi. Qui paga a les persones que treballen al "Museu del Molí de les Tres eres" a Cambrils?, o el "Centre d'Interpretació de l'Oli" a Vandellós? A Mont-roig, sols paga la persona de la recepció que, a més, fa les funcions de Punt d'informació turística. Que passin pel Centre Miró unes 6.000 persones a l'any és un bon Punt d'informació.

A més, el Centre Miró cada any lliura a l'Ajuntament, en una disposició de transparència total, el detall d'ingressos i despeses (no un resum!), així com el nombre de visitants. En sis anys (del 2005 al maig de 2011), ens han visitat 39.521 persones. Han estat successivament: 4.194, 4.476, 7.021, 7.335, 8.140, 6.504 visitants i 1.851 (de gener a maig de 2011). Això dona una mitjana de 25 visitants per any. Cal remarcar que durant aquests cinc mesos del 2011, l'assetjament de l'Ajuntament, ha obligat a fer una important reducció d'horari de visites; alhora hem patit el boicot des de l'Ajuntament informant els possibles visitants que demanaven informació, que el Centre Miró estava tancat. També volem esmentar la sorpresa d'alguns mitjans de comunicació que trucaven a l'Ajuntament cercant informació sobre el Centenari i/o el Centre Miró i algú els deia que no existia cap centre expositiu que expliqués la relació de Miró amb Mont-roig.

Cal afegir que el Centre Miró cada any envia als socis un resum d'activitats i projectes, així com els convoca a l'assemblea anual. Aquest any 2011 encara no s'ha convocat.

Per altra banda, moltes persones s'han posat a disposició del Centre Miró per intentar ajudar en la seva supervivència ("què podem fer?", ha estat una pregunta recurrent). El nombre d'adhesions, al web, ha estat, fins a finals d'abril, de 583 (548 persones i 35 entitats). Però el més important és que moltes han estat molt actives en la difusió d'aquest assetjament, han aportat valuosos contactes i han difós a bastament les informacions que anàvem publicant. Ha estat un cas més per demostrar la importància d'Internet en la mobilització ciutadana. Anys enrere

no haguéssim pogut obtenir aquesta difusió, i més, quan alguns mitjans de comunicació han actuat sovint de corretja de transmissió de les informacions elaborades des de l'Ajuntament (recordem, que amb dues periodistes a sou). Per tot això, hem de donar les gràcies al nombrós grup de persones que ens han recolzat.

Com que en aquell Ple extraordinari del 24 de març es va revocar l'anul·lació del conveni entre el Centre Miró i l'Ajuntament, legalment, èticament i mostrant formes democràtiques, calia restituir la persona a la recepció del Centre Miró. Per la qual cosa, el 13 d'abril, el Miquel Anguera (regidor), en nom del Centre Miró, va fer una instància reclamant-ho. Fins i tot, el "Diari de Tarragona" se'n feia ressò el dia 27 d'abril amb el titular: "El Centre Miró exige al Ayuntamiento de Mont-roig que cumpla el convenio". El 5 de maig se'ns va contestar (entre d'altres coses) que "si el Centre Miró desitja... resoldre aquest Conveni, haurà d'adoptar l'acord corresponent i comunicar-ho a aquest Ajuntament...".

El dissabte 16 d'abril anàvem a inaugurar la segona exposició del Centre Miró en els actes del Centenari, era aquella "Mont-roig 1911", i una sèrie d'esdeveniments es van planificar per crear problemes i tapar informativament l'exposició. La cridòria d'alguns contra el Centre Miró va augmentar considerablement. El dia abans de la inauguració, l'Ajuntament va lliurar al Centre Miró un comunicat sobre la "recuperació" i posterior destrucció dels "Ninots mironians". I, casualment, a principi de la següent setmana, l'alcalde notificava l'acte de la "firma del Mas Miró".

Aquell comunicat sobre els "Ninots mironians" informava que era una petició de la "Successió Miró" (amb data del 6 d'abril, és a dir, després del Ple que va salvar el Centre Miró). Anteriorment, el juny de 2008, ja van fer un intent demanant la seva destrucció; aleshores, Miquel Anguera i Brú, primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament (i alcalde quan va ser possible la creació del Centre Miró, el 2004), va poder aturar aquella petició amb l'argument que el "Ninots mironians" s'havien creat formant part del "Centenari Miró" (1993), que havien rebut el vist-i-plau de la filla del pintor, M. Dolors Miró, que constaven en el llibre d'actes del Centenari elaborat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i que eren el resultat d'un treball de Joan Baixas, Alfred Casas i Martí Doy, amb la participació dels nens i nenes de Mont-roig que els van pintar al pati de l'escola el juliol de 1993 en una acció que, sens dubte, hagués entusiasmat Miró, i que, a hores d'ara, ja formen part del patrimoni i la cultura popular de Mont-roig.

Com que els "Ninots mironians" són propietat del poble, representat per l'Ajuntament, el Centre Miró hi podia fer ben poc. El dimecres 27 d'abril, passada la Setmana Santa, van venir dos treballadors de l'Ajuntament a recollir-los. Se'ls va dir que havien de fer-nos un rebut esmentant que se'ls enduien. A l'endemà, un camió de l'Ajuntament amb una ordre de treball firmada per l'alcalde, Fran Morancho, se'ls va endur. Era el dia abans de l'acte de "firma del Mas Miró", en període pre-electoral, a vint-i-quatre dies de les eleccions municipals.

Durant aquests mesos, el Centre Miró ha continuat tenint ressò als mitjans de comunicació, malgrat tots els pals a les rodes. Podem destacar l'ampli reportatge de Mont-roig a "Descobrir Catalunya" esmentant com a llocs importants, l'ermita de la Mare de Déu de la Roca, el Centre Miró i les barraques de pedra seca. Es presentava a Mont-roig amb el títol de "La fructífera inspiració de Joan Miró". Cal recordar que abans de la creació del Centre Miró, els articles als mitjans de comunicació eren molt escassos i que en aquests anys (des del 2005 fins al maig de 2011) tenim controlats 92 articles a la premsa escrita. Això fa 14 articles per any, més d'un cada mes. Una immensa promoció turística i cultural de Mont-roig que, valorat en diners deu ser una xifra molt important.

Continuant amb la projecció audiovisual de la relació de Miró amb Mont-roig, promoguda pel Centre Miró (han estat diversos reportatges durant aquests anys), en aquests mesos s'ha vingut a enregistrar imatges per a dos importants documentals. El primer és el que es projecta a la Tate Gallery de Londres a l'exposició "Joan Miró: l'escala de l'evasió"; amb el suport del Centre Miró, van enregistrar al Mas Miró, els paisatges mironians de Mont-roig, i van entrevistar l'Angelina Rovira. També vam rebre la visita d'una televisió italiana que va enregistrar al Centre Miró, paisatges mironians de Mont-roig i també van entrevistar l'Angelina Rovira i el J.M. Martí Rom. Aquestes dues persones de la junta també van participar, el dijous 28 d'abril, al programa "Esfera pública" ("Descobrim els vincles de Joan Miró amb el Camp de Tarragona") de Catalunya Ràdio.

La Junta del Centre Miró

